

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7219203952
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7219203952.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej v právnej veci navrhovateľky N.. W. Y., T.. XX.X.XXXX, U. H. V. X, Y., právne zastúpenej JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, proti povinnému z platenia výživného N.. C. Y., T.. XX.X.XXXX, U. H. V. X, Y., právne zastúpenému Mgr. Stanislavou Liptákovou, advokátkou so sídlom Rozvojová 2, Košice, v konaní o určenie manželského výživného, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Mestského súdu Košice č.k. 18Pc/44/2019-687 zo dňa 6.9.2023, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok tak, že povinný z platenia výživného je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 300 eur mesačne od 6.5.2019 do 31.10.2019.

II. V prevyšujúcej časti návrh zamietá.

III. Dlžné výživné za obdobie od 6.5.2019 do 31.10.2019 vo výške 1.752 eur je povinný z platenia výživného povinný uhradiť navrhovateľke v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala, aby súd určil povinnému z platenia výživného povinnosť prispievať na jej výživu sumou vo výške 400 eur mesačne titulom manželského výživného, v priebehu konania svoj návrh upravila a žiadala o priznanie manželského výživného vo výške 400 eur za obdobie od 6.5.2019 do 29.11.2019.

2. V priebehu konania Mestský súd Košice rozsudkom č.k. 18Pc/44/2019-293 zo dňa 10.5.2021 určil povinnému z platenia výživného povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky sumu 150 eur mesačne za obdobie od 6.5.2019 do 29.11.2019, v prevyšujúcej časti návrh zamietol a dlžné výživné za obdobie od 6.5.2019 do 29.11.2019 v sume 1.011 eur uložil povinnému uhradiť navrhovateľke v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

3. O trovách konania rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

4. V dôsledku podaného odvolania Krajský súd v Košiciach uznesením č.k. 7Co/14/2021-381 zo dňa 12.4.2022 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

5. Mestský súd Košice ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Súd návrh z a m i e t a v celom rozsahu.

II. Žiadny z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

6. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil konaním oprávnenej z vyživovacej povinnosti v rozpore s dobrými mravmi, keď bola v konaní preukázaná jej nevera. Priznanie manželského výživného by podľa názoru súdu bolo v rozpore s dobrými mravmi.

7. Súd prvej inštancie napadnutý rozsudok právne odôvodnil ustanovením § 75 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

8. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

III. Odvolanie navrhovateľky, vyjadrenie účastníkov konania

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie navrhovateľka z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 62 ods. 1 CMP. Namietala záver súdu o nepriznaní manželského výživného pre rozpor s dobrými mravmi. Zdôraznila, že z mimomanželského vzťahu sa dcéra narodila v Z. XXXX argumentujúc tým, že sa domáha určenia manželského výživného za obdobie od 6.5.2019 do 30.11.2019 a v tomto období žiaden mimomanželský pomer neudržiavala. S priateľom (otcom jej dcéry) sa zoznámila začiatkom roka 2020 a v spoločnej domácnosti začali žiť od novembra 2020. Mimomanželský pomer síce nadviazala za trvania manželstva, avšak po ukončení spolužitia s povinným a najmä po období, za ktoré žiada priznať manželské výživné. Poukázala na prekvapivosť napadnutého rozsudku, keď súd prvej inštancie v pôvodnom rozsudku jej návrhu, čo do základu vyhovel a jej bývalý manžel žiadnym spôsobom nepreukázal, aby ona udržiavala mimomanželský pomer počas ich spoločného spolužitia. Súd prvej inštancie bez akýchkoľvek nových dôkazov zaujal celkom iný právny názor. Navrhovateľka namietala aj postup súdu prvej inštancie k vykonanému dokazovaniu. Súd nevykonal dokazovanie ani listinami z rozvodového spisu, ako mu to bolo uložené odvolacím súdom, nevyzval účastníkov konania na oznámenie návrhov a doplnenie dokazovania, ani im neudelil právo záverečného návrhu, čím je naplnený odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Navrhovateľka v odvolaní poukázala aj na to, že povinný nadviazal mimomanželský pomer približne dva roky predtým, za nemorálne je teda potrebné považovať správanie sa povinného, poukázala na jej fyzické napadnutie zo strany povinného, čo je nesporné, keďže aj povinný to priznal vo vyjadrení k jej návrhu na rozvod manželstva. Taktiež komunikácia povinného s ňou bola v tomto období hrubá, znevažujúca a vulgárna, preto je potrebné vnímať obojstranné zlyhanie manželov pri plnení si ich vzájomných povinností.

10. Povinný k odvolaniu oprávnenej z vyživovacej povinnosti uviedol, že odvolanie navrhovateľky považuje za nedôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne, preto navrhuje, aby ho odvolací súd potvrdil. Z odôvodnenia odvolania navrhovateľky vyplýva jej nespokojnosť s rozhodnutím, čo však nemôže byť odvolacím dôvodom. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie správne pri rozhodovaní o určení manželského výživného zohľadnil všetky zákonné kritériá, kde je zjavný rozpor s dobrými mravmi a manželské výživné nepriznal. Navrhovateľka podľa jeho názoru neuviedla v podanom odvolaní žiadne nové podstatné skutočnosti, ktoré by mohli mať dopad na iný záver súdu. Navrhovateľka sa v podanom odvolaní opakovane vracia k údajnému mimomanželskému pomeru povinného, ktorý doteraz nikdy nebol preukázaný. Okresný súd Michalovce v rozsudku č.k. 23P/219/2019-857 zo dňa 7.12.2021, ktorým bolo ich manželstvo rozvedené, konštatoval, že obaja manželia spôsobili rozvrat manželstva z dôvodov na strane oboch manželov. Rozvrat manželských vzťahov vyvrcholil ukončením spolužitia manželov v apríli 2020. Manželka žije v spoločnej domácnosti so svojím druhom, s ktorým

už má maloleté dieťa. Dôkazy, ktoré navrhovateľka pripojila k odvolaniu - jej podania z iných súdnych konaní, nie sú žiadnym novým objektívnym dôkazom spôsobilým dospieť súdu k iným záverom.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), nariadil odvolacie pojednávanie, zopakoval dokazovanie, doplnil dokazovanie výsluchom účastníkov konania a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je čiastočne dôvodné. Svoje rozhodnutie odôvodňuje nasledovne.

12. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bol návrh na priznanie manželského výživného zamietnutý z dôvodu rozporu s dobrými mravmi. Navrhovateľka v odvolaní argumentovala predovšetkým tým, že žiada priznať manželské výživné za obdobie od 6.5.2019 do 30.11.2019, v ktorom žiaden mimomanželský pomer neudržiavala. Mimomanželský pomer síce nadviazala za trvania manželstva, avšak po ukončení spolužitia s povinným a najmä po období, za ktoré žiada priznať manželské výživné. Ako podporný argument uvádzala, že aj povinný mal počas trvania manželstva mimomanželský pomer a správal sa k nej vulgárne, pričom ju aj fyzicky napadol počas trvania manželstva. Povinný zdôrazňuje preukázaný rozpor s dobrými mravmi spočívajúci v mimomanželskom pomere navrhovateľky počas trvania manželstva, pričom manželka dobrovoľne opustila spoločnú domácnosť, teda nevidí dôvod na priznanie manželského výživného.

13. Odvolací súd vychádzajúc zo zistení súdu prvej inštancie a svojho zistenia, keďže sám doplnil dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré neboli súdom prvej inštancie oboznámené, a umožnením záverečných návrhov, vo veci prijíma odlišný záver než učinil súd prvej inštancie.

14. Odvolací súd považuje za potrebné pripomenúť, že vyživovacia povinnosť medzi manželmi vzniká uzavretím manželstva a zaniká rozvodom alebo smrťou jedného z manželov. Zásadne trvá počas celého trvania manželstva, bez ohľadu na to, či manželia spolu žijú alebo nie. Vyžaduje sa, aby mali v zásade rovnakú životnú úroveň. Aj pre priznanie výživného od manžela však platí, že výživné nemožno priznať, ak bolo v rozpore s dobrými mravmi. V súvislosti s tým je potrebné spoľahlivo zistiť dôvody, ktoré viedli niektorého z manželov k neplneniu vyživovacej povinnosti a to aj v kontexte ustanovenia § 18 a 19 Zákona o rodine, ktoré určujú práva a povinnosti manželov. Platí, že manželia sú povinní si navzájom pomáhať, starať sa spoločne o deti, starať sa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, aj o uspokojení potrieb rodiny založenej manželstvom. To, ako si konkrétni manželia upravujú spôsob a rozsah prispievania každého z nich na uspokojovanie potrieb rodiny, je v praxi predovšetkým vecou ich dohody. Pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti manžela je súd povinný zisťovať, či a z akého dôvodu niektorý z manželov neplní svoju vyživovaciu povinnosť, aké sú osobné, rodinné a majetkové pomery manželov a aké sú odôvodnené potreby oprávneného a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Zároveň je súd povinný zaoberať sa starostlivosťou o deti a o domácnosť.

15. Odvolací súd pri prieskume napadnutého rozsudku zamerával svoju pozornosť na to, či boli splnené predpoklady na priznanie manželského výživného.

16. Zo zisteného skutočného stavu vyplýva, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa XX.X.XXXX, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/219/2019-857 zo dňa 7.12.2021. Manželka žiadala o priznanie výživného za obdobie od 6.5.2019 do 30.11.2019, teda počas trvania manželstva. Vychádzajúc z ustanovenia § 71 ods. 1 Zákona o rodine súd na základe návrhu niektorého z manželov môže priznať manželské výživné, ak životná úroveň manželov nie je v zásade rovnaká.

17. Pri určení manželského výživného je potrebné sa najprv zaoberať otázkou dobrých mravov. Dobré mravy sú nepísané pravidlá morálneho správania sa všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Definíciu dobrých mravov je ťažké vystihnúť, keďže podliehajú spoločenskému vývoju.

18. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie na tom, že navrhovateľke sa ešte počas trvania manželstva narodilo dieťa z mimomanželského vzťahu, čo vyhodnotil ako jej konanie v rozpore s dobrými mravmi. S takýmto konštatovaním súdu prvej inštancie nemožno súhlasiť a správanie sa navrhovateľky počas trvania manželstva je potrebné vnímať v širších, avšak podstatných súvislostiach. Je pravdou, že navrhovateľke sa ešte počas trvania manželstva narodilo dieťa zo vzťahu s iným mužom. Z obsahu spisu a vyjadrení oboch účastníkov konania je tiež nesporné, že manželka opustila spoločnú domácnosť s manželom dňa 11.4.2019 spolu s maloletým synom. Opusteniu spoločnej domácnosti však predchádzal dlhodobý konfliktný vzťah manželov, ktorý bol aj dôvodom podania návrhu na rozvod manželstva navrhovateľkou. Bývalý manžel vo svojom vyjadrení k návrhu na rozvod manželstva uviedol, že ich manželstvo je hlboko a trvalo rozvrátené, s manželkou si nerozumejú v žiadnej oblasti, intímne spolu nežijú od októbra 2018. Uvedené bolo konštatované aj v odôvodnení rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 23P/219/2019-857 zo dňa 7.12.2021, ktorým bolo ich manželstvo rozvedené, kde súd uviedol cit.: „manželstvo manželov Y. je trvalo rozvrátené, manželský vzťah je dlhodobo nefunkčný. Obaja manželia spôsobili rozvrat manželstva...“ Proti výroku o rozvode manželstva a jeho odôvodneniu nebolo zo strany žiadneho z manželov podané odvolanie. V súhrnne možno konštatovať, že napriek tomu, že manželstvo účastníkov konania bolo rozvedené vyššie uvedeným rozsudkom, ich manželstvo bolo dlhodobo v kríze, nefunkčné, minimálne od októbra 2018, kedy manželia prestali viesť aj intímny život. V čase odchodu manželky zo spoločnej domácnosti už bolo ich manželstvo len formálne, bez snahy niektorého z manželov o jeho nápravu, či obnovenie. Ani manžel (povinný v tomto konaní) neprejavil po odchode manželky žiadnu iniciatívu alebo snahu o to, aby s manželkou svoje konflikty urovnali. Naopak, po odchode manželky zo spoločnej domácnosti došlo k vyvolaniu viacerých súdnych konaní medzi účastníkmi konania, a to nielen konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k ich spoločnému dieťaťu, ale aj majetkových sporov. Za danej situácie nemožno vyhodnotiť správanie sa navrhovateľky v tom smere, že si našla nového partnera, s ktorým má dieťa za rozpor s dobrými mravmi, ak žiaden z manželov neprejavil snahu o odstránenie príčin rozvratu manželstva a ich manželstvo už v čase odchodu manželky zo spoločnej domácnosti bolo len formálnym zväzkom. Návrh na rozvod manželstva bol manželkou podaný dňa 26.3.2019 a následne v apríli 2019 odišla zo spoločnej domácnosti. Manžel s rozvodom manželstva súhlasil, nechcel v tomto manželstve zotrvať. Z dôvodu vysoko konfliktného vzťahu účastníkov trvalo konanie o rozvod manželstva dva a pol roka, pričom konanie o úpravu výkonu rodičovských práv k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva nie je doposiaľ právoplatne skončené. Za danej situácie, ak cieľom každého z manželov je byť rozvedený, nemožno spravodlivo požadovať od ktoréhokoľvek z manželov, aby z dôvodu dlhého konania o rozvod manželstva nevedol svoj osobný život, čo zahŕňa aj právo na vlastný nový rodinný život. Z uvedených dôvodov odvolací súd konanie navrhovateľky nevyhodnotil ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré by vylučovalo jej právo na priznanie výživného od manžela.

19. Pri porovnaní životnej úrovne oboch manželov bolo zistené, že v rozhodnom čase, za ktorý navrhovateľka požaduje priznanie výživného od manžela, boli obaja manželia zamestnaní. V čase podania návrhu navrhovateľka pracovala ako právna čakačka na B. C. Y. V. a jej čistý mesačný priemerný príjem bol 730 eur, okrem toho poberala rodičovský príspevok v sume 220 eur mesačne. Povinný z platenia výživného je G. B. G. Y. V. a jeho priemerný čistý mesačný príjem predstavoval v rozhodnom období 2.508 eur (vrátane 13. a 14. platu), pričom zároveň poberal aj prídavky na dieťa v sume 24 eur mesačne. Účastníci konania boli podielovými spoluvlastníkmi bytu na V. ulici, každý v podiele 1/2-ice. V BSM vlastnili z majetku väčšej hodnoty osobné motorové vozidlo značky Š. Y., zakúpené dňa X.X.XXXX za sumu 23.740 eur z prostriedkov poskytnutých z úveru od G. G..

20. Navrhovateľka špecifikovala svoje mesačné výdavky, a to polovicu mesačnej splátky úveru na kúpu auta v sume 134 eur, polovicu mesačnej splátky za TV a internet 29 eur. Ďalej poplatok za mobilný telefón 29 eur, strava 120 eur, benzín 50 eur, drogeria, kozmetika a lieky 70 eur, oblečenie a obuv 150 eur, služby - kozmetika, kaderníctvo a manikúra 70 eur, zdravotná masáž 3x mesačne 90 eur, voľnočasové aktivity (návšteva kaviarne, fitnesscentra, divadla, kina) 80 eur a investičné životné poistenie Z. 480 eur ročne, teda 40 eur mesačne. V návrhu vyčíslila aj výdavky spojené s maloletým synom N., a to na stravu 90 eur, plienky 30 eur, detská kozmetika a lieky 30 eur, oblečenie a obuv 120 eur, hračky, knihy, aktivity, vstupy do detských centier 80 eur.

21. Z potvrdenia o príjme B. G. Y. V. povinného z platenia výživného vyplýva jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie september 2018 až august 2019 vo výške 2.462,93 eur. Povinný z platenia

výživného v konaní prezentoval mesačné výdavky 550 eur nájom bytu, 100 eur benzín pre motorové vozidlo, 300 eur výživné na maloleté dieťa, 134,75 eur polovica splátky úveru na bývanie, 125 eur priemerný nájom do januára 2020 za byt na V. v podielovom spoluvlastníctve, 29,27 eur polovica za televíziu a internet na V. ulici, 67,60 eur poistenie maloletého syna N. a 70 eur poplatok za mobilný telefón a ďalšie výdavky na drogeriu, oblečenie a voľnočasové aktivity, výdavky spojené so zdravím a životné poistenie vzhľadom na indikovanú hypertenziu 2. stupňa, prípadne sporenie, aj nevyhnutné výdavky počas roka súvisiace so zariadením podnájmu, výdavky s motorovým vozidlom, nakoľko mu navrhovateľka úmyselne bránila v jeho užívaní počas polovice mesiaca. V súvislosti so zdravotným stavom pravidelne navštevuje fyzioterapiu, ďalej má výdavky spojené s liečbou hypertenzie, je alergik a má roztrhnutý kolenný väz. Platí životné poistenie spoločnosti Z. v sume 516 eur a 316 eur v spoločnosti Z., teda celkom v sume 832 eur, čo mesačne predstavuje sumu cca 70 eur. Zdôraznil, že v rámci styku s maloletým synom N. kupuje hračky v hodnote 50-100 eur, viackrát zakúpil väčšie množstvo oblečenia, ktoré však manželka odmietala maloletému dávať, čo považuje za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Celkové mesačné výdavky bývalý manžel vyčíslil sumou cca 2.331,62 eur a zdôraznil, že otec navrhovateľky jej posielal na účet sumu 300 eur mesačne, ku ktorému on nemal prístup, počas celého trvania ich manželstva.

22. Pri porovnaní životnej úrovne oboch manželov vychádzal odvolací súd prioritne z ich príjmov a následného posúdenia výdavkov predložených v konaní. Príjem manžela za rozhodné obdobie bol vo výške 2.462 eur mesačne a príjem manželky vo výške 1.250 eur mesačne (pozostávajúci z jej platu vo výške 828 eur a rodičovského príspevku vo výške 220 eur). K tvrdeniu bývalého manžela, že za súčasť príjmu navrhovateľky pre posúdenie jej životnej úrovne je potrebné považovať aj výživné, ktorým prispieval na dieťa vo výške 300 eur mesačne, prídavok na dieťa a daňový bonus, odvolací súd uvádza, že ide o príjmy, ktoré prichádzali na účet navrhovateľky, ale sú určené na výživu maloletého dieťaťa, teda pre potreby určenia manželského výživného ich nemožno zarátavať do príjmu navrhovateľky. Suma 300 eur, ktorou otec prispieval navrhovateľke mesačne počas celého trvania manželstva, je jeho dobrovoľným príspevkom, na ktorý navrhovateľka nemá právny nárok a nemôže nahrádzať vzájomnú vyživovaciu povinnosť manželov. Ide o dar zo strany otca pre navrhovateľku, ktorý nie je ani súčasťou BSM, už len vychádzajúc zo skutočnosti, že prichádzal na účet navrhovateľky, na ktorý nemal povinný z platenia výživného prístup.

23. Obaja manželia aj po tom, čo manželka opustila spoločnú domácnosť, uhrádzali výdavky za byt na V. ulici a úver na byt v polovici. Za odôvodnené výdavky manžela odvolací súd považuje 550 eur mesačne za nájom bytu, 100 eur mesačne na benzín pre motorové vozidlo, 300 eur mesačne výživné na maloleté dieťa, 134,75 eur mesačne ako polovica splátky úveru na bývanie, 125 eur mesačne priemerný nájom do januára 2020 za byt na V. v podielovom spoluvlastníctve, 29,27 eur polovicu za televíziu a internet na V. ulici, 67,60 eur mesačne poistenie maloletého syna N. a 70 eur mesačne poplatok za mobilný telefón. Odvolací súd považoval za odôvodnený výdavok na nájom bytu vo výške 550 eur mesačne napriek skutočnosti, že byt v podielovom spoluvlastníctve manželov nebol nikým z manželov v rozhodnom období užívaný. Povinný z platenia výživného výdavok na nájom bytu odôvodnil tým, že nemohol pokojne užívať byt na V. ulici po odchode manželky z uvedeného bytu, keďže naďalej mala od predmetného bytu kľúče a kedykoľvek tam sama, alebo so svojím otcom chodila. Uvedené tvrdenia zo strany navrhovateľky neboli popreté. Odvolací súd uvedené aj vzhľadom k vysoko konfliktnému vzťahu účastníkov konania vyhodnotil ako dôvodný výdavok na strane povinného z platenia výživného. Za odôvodnené výdavky povinného z platenia výživného odvolací súd považoval výdavky vo výške 1.546 eur mesačne bez výdavkov na stravu.

24. Právna teória k manželskému výživnému upravenému v § 71 Zákona o rodine uvádza, že zo zásady rovnakej životnej úrovne manželov vyplýva, že nemusí byť splnená podmienka odkázanosti, ako je to pri vyživovacej povinnosti detí k rodičom, resp. vyživovacej povinnosti medzi ostatnými príbuznými. Prostredníctvom tohto inštitútu sa teda okrem uspokojenia osobných potrieb sleduje aj naplnenie požadovaného zákonného charakteru inštitútu manželstva z majetkového hľadiska. Uplatňovanie výživného medzi manželmi je preto možné aj v prípadoch, keď sú napríklad obaja manželia zárobkovo činní, schopní zabezpečiť svoje osobné potreby, v dôsledku oddeleného hospodárstva však vzniká disparancia v ich celkovej životnej úrovni.

25. Pojem v zásade rovnaká životná úroveň obidvoch manželov neznamená mechanickú rovnosť v majetkovej oblasti. Je potrebné brať do úvahy osobitosti vyplývajúce z osobných, pracovných,

zdravotných a iných špecifik týkajúcich sa jednotlivých manželov. Zhodnotiť treba druh práce, ktorú každý z manželov vykonáva, a aké výdavky má každý z manželov spojených s výkonom svojej práce. Pri niektorých zamestnaniach sú väčšie výdavky na reprezentačné účely a oblečenie, pri iných na potrebu regenerácie. Rozdielne potreby a náklady môžu vyplývať aj zo zdravotného stavu, stravovania, ošatenia, spôsobu života a podobne.

26. Zákon súdu ukladá obligatórne prihliadať na starostlivosť o domácnosť, pričom už nehovorí o spoločnej domácnosti, na základe čoho možno vyvodiť aj prípady oddeleného žitia v prípade starostlivosti o dieťa. Výkon starostlivosti o domácnosť je naplnením zmyslu Zákona o rodine, vytvára priaznivé prostredie pre rast detí, druhému manželovi umožňuje venovať sa svojmu osobnostnému rastu a povolaniu. Zákon tejto činnosti priznáva finančné ohodnotenie, resp. ho posudzuje ako materiálny ekvivalent peňažného plnenia.

27. Odvolací súd vychádzajúc z citovej právnej teórie, § 71 Zákona o rodine, ktorý upravuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, § 18 a § 19 Zákona o rodine upravujúcich osobné práva a povinnosti manželov a povinnosti pri uspokojovaní potrieb rodiny a zisteného skutočného stavu, mal za preukázané, že životná úroveň manželov v rozhodnom období nebola rovnaká a návrh navrhovateľky na priznanie výživného od manžela je dôvodný. Pri určení výšky výživného od manžela vychádzal odvolací súd zo skutočností preukázaných v priebehu konania.

28. Obaja manželia boli v rozhodnom období zamestnaní a ich výdavky spojené s výkonom povolania boli zhruba rovnaké vzhľadom na charakter ich práce a potrebu decentného obliekania. Obaja manželia zabezpečovali starostlivosť o domácnosť a rodinu v zmysle starostlivosti o ich maloletého syna, aj napriek oddelenému žitiu. Starostlivosť o maloletého syna v danom období považuje odvolací súd za rovnocennú zo strany oboch manželov, aj napriek skutočnosti, že navrhovateľka spolu s maloletým synom odišla zo spoločnej domácnosti s manželom a bývala v domácnosti svojich rodičov. Otec maloletého (povinný z vyživovacej povinnosti) sa výrazným spôsobom domáhal starostlivosti o syna vo väčšom rozsahu a uhrádzal výživné na maloletého syna k rukám matky vo výške 300 eur mesačne od jej odchodu zo spoločnej domácnosti.

29. Odvolací súd ustálil príjem navrhovateľky v rozhodnom období vo výške 1.250 eur (bez výživného na maloleté dieťa a prídavkov na dieťa) a jej výdavky vo výške 1.121 eur (bez započítania výdavkov na maloleté dieťa). Príjem povinného z platenia výživného odvolací súd ustálil v rozhodnom období vo výške 2.462 eur mesačne a výdavky vo výške 1.546 eur bez výdavkov na stravu, ktoré povinný z platenia výživného nevyčíslil (vrátane výživného na maloleté dieťa). Z uvedeného je možné vidieť rozdiel v životnej úrovni manželov. K odvolacím námietkam manžela, že pri určení manželského výživného nemožno brať do úvahy výdavky navrhovateľky na sporenie a ďalšie výdavky napríklad na kozmetiku alebo návštevu fitnesscentra, kina a podobne, pretože tieto nepatria medzi základné nevyhnutné výdavky, odvolací súd uvádza, že v prípade vyživovacej povinnosti medzi manželmi, súd nevychádza zo spotrebného charakteru výživného, ale z posúdenia v zásade rovnakej životnej úrovne manželov, ktorá sa so zvyšujúcim príjmom ktoréhokoľvek z manželov zvyšuje. Až po zistení danej životnej úrovne, ktorá je v každom manželstve iná, môže súd pristúpiť k riadnemu určeniu výživného zo strany manžela. Súd na margo uvádza, že manželka si sama svojím úsilím zvýšila svoju životnú úroveň (a znížila tak rozdielnosť životnej úrovne manželov) tým, že aj napriek tomu, že mala v rozhodnom období nárok na poberanie rodičovského príspevku, nastúpila do práce.

30. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, po zhodnotení preukázaných príjmov a výdavkov na strane oboch manželov dospel odvolací súd k záveru, že je dôvodné priznať navrhovateľke výživné od manžela vo výške 300 eur mesačne, ktoré je primerané na vyrovnanie životnej úrovne manželov.

31. Odvolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, za aké obdobie je dôvodné priznať nárok na výživné od manžela. Konanie vo veciach výživného plnoletých osôb je návrhovým konaním. Manželské výživné možno priznať odo dňa podania návrhu navrhovateľkou. V takýchto konaniach súd nemôže priznať viac, ako sa navrhovateľ domáha. V zmysle § 71 Zákona o rodine manželské výživné môže byť priznané len manželom, teda počas trvania manželstva. Navrhovateľka žiadala o priznanie výživného od manžela za obdobie od podania návrhu, teda od 6.5.2019 do 30.11.2019, čo odôvodnila tým, že dňom 1.11.2019 bola vymenovaná za C. a jej finančná situácia sa zlepšila na úroveň príjmov manžela, avšak prvú výplatu dostala až v mesiaci december 2019. Z rozhodnutia o vymenovaní do funkcie C. vyplýva, že

navrhovateľka bola s účinnosťou ku dňu 1.11.2019 vymenovaná za C. B. C. Y. V. a odo dňa vymenovania jej patrí základný plat v I. platovej skupine a v 2. platovom stupni vo výške 2.735,10 eur.

32. Zhrnúc vyššie uvedené pristúpil odvolací súd k zmene rozsudku súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 388 CSP a priznal navrhovateľke nárok na výživné od manžela vo výške 300 eur mesačne za obdobie od podania návrhu od 6.5.2019 do 31.10.2019, keďže s účinnosťou od 1.11.2019 jej patril plat C. a teda nárok na výživné od manžela za obdobie mesiaca november 2019 nebol dôvodný. Navyše navrhovateľka v tom období mala zabezpečený príjem, poberala aj rodičovský príspevok, ako aj výživné na maloleté dieťa, teda jej výživa nebola ohrozená. V prevyšujúcej časti návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

33. Odvolací súd zároveň priznal navrhovateľke dlžné výživné za obdobie od 6.5.2019 do 31.10.2019 vo výške 1.752 eur. Dlžné výživné určil výpočtom počtom mesiacov krát výška mesačného výživného, teda 5 x 300 eur za obdobie od júna 2019 do októbra 2019, plus výživné za 26 dní mesiaca máj 2019 (300 eur / 31 x 25, t.j. 252 eur), spolu 1.500 eur + 252 eur, výsledná suma dlžného výživného je vo výške 1.752 eur. Pri zohľadnení manželovho príjmu a výšky dlžného výživného, odvolací súd nevidel dôvod na stanovenie splátok (ktoré ani manžel nepožadoval), ani na stanovenie dlhšej lehoty na splatenie dlžného výživného, preto odvolací súd určil osobe povinnej z platenia výživného uhradiť dlžné výživné do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

34. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).